

Verblijfsbezoek in Zeeland

Een verdieping op basis van landelijke data & onderzoeken

KENNISCENTRUM
KUSTTOERISME

Colofon

Deze rapportage is samengesteld door HZ Kenniscentrum Kusttoerisme, mede mogelijk gemaakt door Provincie Zeeland.

© 2024, HZ Kenniscentrum Kusttoerisme

Alle teksten en visuals in deze uitgave mogen vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden, mits met bronvermelding. Hoewel wij bij de totstandkoming van deze uitgave de grootst mogelijke zorgvuldigheid hebben betracht, bestaat altijd de mogelijkheid dat bepaalde informatie niet klopt, of na verloop van tijd verouderd, of niet meer juist is. Waar bekend zijn de bronnen vermeld. HZ Kenniscentrum Kusttoerisme is echter niet aansprakelijk voor enige directe of indirecte schade als gevolg van de aangeboden informatie in deze publicatie.

HZ Kenniscentrum Kusttoerisme
p/a HZ University of Applied Sciences
Postbus 364
4380 AJ Vlissingen
Telefoon: 0118 - 489 885
E-mail: kenniscentrumtoerisme@hz.nl
Website: www.kenniscentrumtoerisme.nl

Auteurs

Bram Wortelboer
Maarten Soeters
Diana Korteweg Maris
Simone Romijn

Fotografie

Stichting Gastvrij Zeeuws-Vlaanderen & Beeldbank Zeeland

Grafische vormgeving

Kees Hoendervangers, www.dtp-plus.nl

Inhoud

Inleiding	2
Relevantie voor Zeeland	2
Wat valt er onder andere op?	3
Onderzoeksverantwoording	4
Algemeen beeld van verblijfsbezoek in Zeeland	5
Land/regio van herkomst	6
Bezoekersmotief	8
Bezoekersprofiel	10
Vorm van recreatie	12
Economische impact	15
Zeeland ten opzichte van andere provincies	17
Geraadpleegde bronnen	19
Bijlage: Duiding definities	21

Inleiding

HZ Kenniscentrum Kusttoerisme onderzoekt jaarlijks de kerncijfers van de Zeeuwse vrijetijdssector. Daarvoor wordt onder andere gebruik gemaakt van de Statistiek Logiesaccommodaties (SLA) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en aanvullende gemeentelijke cijfers op basis van toeristen- en forensenbelasting. Met die data ontstaat inzicht in de omvang van het verblijfsbezoek aan Zeeland: aantallen gasten en overnachtingen. Naast inzicht in aantallen is het ook van belang om inzicht te hebben in kenmerken van het verblijfsbezoek: wie zijn onze verblijfsbezoekers en wat doen ze hier? Dit staat centraal in deze publicatie. In deze publicatie wordt dit inzicht uitgebreid met beschikbare data uit landelijke onderzoeken zoals het Onderzoek Inkomend Toerisme (OIT) van het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC) en het Vakantieonderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

De aanvullende informatie uit deze onderzoeken biedt een verdieping op de bestaande publicaties. De definities van termen en begrippen relevant aan dit onderzoek zijn te vinden in bijlage 1.

Met deze onderzoeken kunnen kenmerken van binnenlandse en buitenlandse verblijfsbezoeken tegenover elkaar worden gezet. Aan de hand van deze uitgebreide analyses worden de interesses, demografische gegevens, bestedingspatronen en ook de omvang en herkomst van verblijfsbezoekers duidelijk toegelicht in deze rapportage. Deze rapportage biedt een duidelijke vertaling van de beschikbare cijfers voor beleidsmakers, ondernemers en andere belanghebbenden.

Relevantie voor Zeeland

Zeeland is een toeristische provincie bij uitstek, bezocht door bezoekers uit binnen- en buitenland. Zeeland wordt veel bezocht, mede door de unieke kwaliteiten en het aanbod van de provincie zoals bijvoorbeeld een vakantie aan de kust, de Zeeuwse natuurgebieden, de rijke Zeeuwse cultuur en geschiedenis, maar ook een festival bijvoorbeeld. Toerisme is volgens de Landelijke Recreatie en Toerisme Standaard (2022) op te delen in twee groepen: dagbezoekers en verblijfsbezoekers. Dit rapport licht de groep verblijfsbezoekers voor Zeeland toe. Een dagbezoeker is een bezoeker die niet overnacht op de plaats van bestemming, terwijl een verblijfsbezoeker dit wel doet.

In 2022 werden er 21,3 miljoen toeristische overnachtingen doorgebracht in de provincie, waarvan 12,9 miljoen geregistreerd door het CBS. De belangrijkste drie herkomstmarkten hierbij – en daarmee het grootste aandeel in de 12,9 miljoen geregistreerde toeristische overnachtingen – waren Nederland, België en Duitsland.

Naast dat deze rapportage inzicht geeft in reisbewegingen, economische impact en toeristische ontwikkelingen, biedt het ook een mogelijkheid tot benchmarking. Door Zeeland uit te lichten en af te zetten ten opzichte van Nederland en andere provincies, laat het diverse nieuwe inzichten zien om de markt beter te begrijpen. Zo laat de analyse zien wat de belangrijkste kwaliteiten en zwaktes zijn van de provincie Zeeland ten opzichte van andere Nederlandse provincies. Het laat de interesses van de verschillende herkomstmarkten zien, waardoor er een sterk inzicht in de vraagzijde ontstaat.

Wat valt er onder andere op?

- Zeeland trekt 1,1 miljoen Nederlandse verblijfsbezoekers en staat daarmee als provincie op plek 9 in Nederland.
- Nederlanders bezoeken Zeeland (bijna) niet met het openbaar vervoer, terwijl Duitse en Belgische verblijfsbezoekers dit wel doen.
- Onder buitenlandse verblijfsbezoekers op zakenreis in Zeeland is Renesse de populairste onderzochte plaats in Zeeland om te bezoeken.
- Duitse verblijfsbezoekers geven gemiddeld meer uit per dag dan de Belgische verblijfsbezoekers.
- Zeeland trekt procentueel gezien de meeste oudere Nederlandse verblijfsbezoekers van alle provincies.

Onderzoeksverantwoording

Deze rapportage is gebaseerd op het CBS Vakantieonderzoek en het Onderzoek Inkomend Toerisme (OIT). Het CBS Vakantieonderzoek brengt het vakantiegedrag van Nederlanders in beeld, waarbij voor de vakanties in eigen land een uitsplitsing is gemaakt per provincie. De data hebben betrekking op alle inwoners van Nederland van 15 jaar en ouder die in 2022 een vakantie in eigen land hielden. Het rapport neemt enkel vakanties met als belangrijkste doel samenzijn met familie, ontspannen en overige vakantieoelinden op; zakenreizen en familiebezoeken zijn dus niet meegenomen.

Het OIT gaat om het verblijfsbezoek van buitenlandse gasten in Nederland. Hiertoe is een uitgebreide screening uitgevoerd via onderzoekspanel in 11 voor Nederland belangrijke herkomstlanden. In België en Duitsland is wekelijks gevraagd of mensen in de voorbije periode Nederland hadden bezocht voor een meerdaags verblijf, in de andere herkomstlanden is dat maandelijks gevraagd. Het veldwerk vond plaats van oktober 2021 t/m januari 2022. Op deze manier zijn 10.600 respondenten gevonden die een recent verblijfsbezoek aan Nederland hadden gebracht. 785 van hen hebben Zeeland bezocht. In het OIT zijn zakenreizen en een familie- of vriendenbezoek wel meegenomen, in tegenstelling tot het CBS Vakantieonderzoek.

Beide onderzoeken zijn gebaseerd op steekproefonderzoek. Hoewel de aantallen representatief zijn voor bestemming Nederland, is het aantal voor Zeeland veel kleiner. Voor de herkomstlanden Nederland, Duitsland en België is de steekproef toereikend voor inzicht in de kenmerken van deze bezoekers en hun bezoekgedrag. Voor andere herkomstlanden is het aantal respondenten heel laag en moeten uitkomsten als indicatief worden beschouwd.

De twee onderzoeken leverden grofweg soortgelijke data. Echter zocht het OIT meer diepgang in achterliggende motieven en persoonlijkheden, door verschillende stellingen voor te leggen aan de respondenten. Daarentegen geeft het CBS Vakantieonderzoek meer absolute aantallen. Door de vele overeenkomsten worden de twee onderzoeken per hoofdstuk naast elkaar gelegd, waarbij verschillen en overeenkomsten tussen de binnenlandse en buitenlandse verblijfsbezoeker inzichtelijk worden.

Het CBS Vakantieonderzoek gaat hierbij echter enkel om de Nederlandse verblijfsbezoeker en het OIT over de buitenlandse verblijfsbezoeker. Door de verschillen in onderzoek vullen de twee databronnen elkaar goed aan met betrekking tot het totale verblijfsbezoek in Zeeland.

Algemeen beeld van verblijfsbezoek in Zeeland

Nederlanders brachten gemiddeld 1,2 vakanties per jaar door in Zeeland.

Vakanties duurde gemiddeld 5,7 nachten in Zeeland, wat meer is dan het nationale gemiddelde van 4,4 nachten per vakantie. Het gemiddeld aantal vakantiedagen is voor Zeeland dan ook 6,7 en voor Nederland totaal 5,4. In totaal koos 44% van de bezoekers aan Zeeland voor een lange vakantie van vijf dagen of langer, tegenover het nationaal gemiddelde van 36%. De Nederlandse verblijfsbezoeker verblijft gemiddeld dus langer in Zeeland dan in andere provincies van Nederland.

De verblijfsbezoeken waren voornamelijk doorgebracht door Duitsers (52%) en Belgen (28%). De VS (7%) en het Verenigd Koninkrijk (UK) (6%) komen hierbij op plek drie en vier. Voor 65% van de ondervraagden was Zeeland ook de bestemming waar het langste verblijf werd gevierd. Deze ondervraagden reisden vaak met gezelschap. Gemiddeld bestond een groep bezoekers uit 2,9 personen.

Een bezoek duurde gemiddeld 6,1 nachten, waarbij de Duitse verblijfsbezoeker met 6,8 en de Amerikaanse verblijfsbezoeker met 7,5 nachten gemiddeld het langste verbleven. De verblijfsbezoeker uit België verbleef gemiddeld het kortst, met 4,4 nachten per bezoek. In totaal zijn de buitenlandse bezoekers over de onderzoeksperiode ongeveer 5,7 miljoen nachten verbleven in Zeeland.

Tabel 1 – Omvang verblijfsbezoek drie belangrijkste herkomstmarkten

	Nederland	Duitsland	België
Gem. aantal nachten in Zeeland	5,7	6,8	4,4
Gem. aantal nachten Nederland	4,4	6,3	4,3

In de tabel hierboven staan de cijfers nogmaals onder elkaar weergegeven, waarbij verblijfsbezoeken in Zeeland tegenover het Nederlands gemiddelde staan. Hierbij is te zien dat Zeeland gemiddeld langer bezocht wordt dan het landelijke gemiddelde door de drie belangrijkste herkomstmarkten. Vooral voor Nederlandse verblijfsbezoekers is dit verschil groot, maar ook voor Duitsland scheelt het gemiddeld een halve nacht per verblijfsbezoeker.

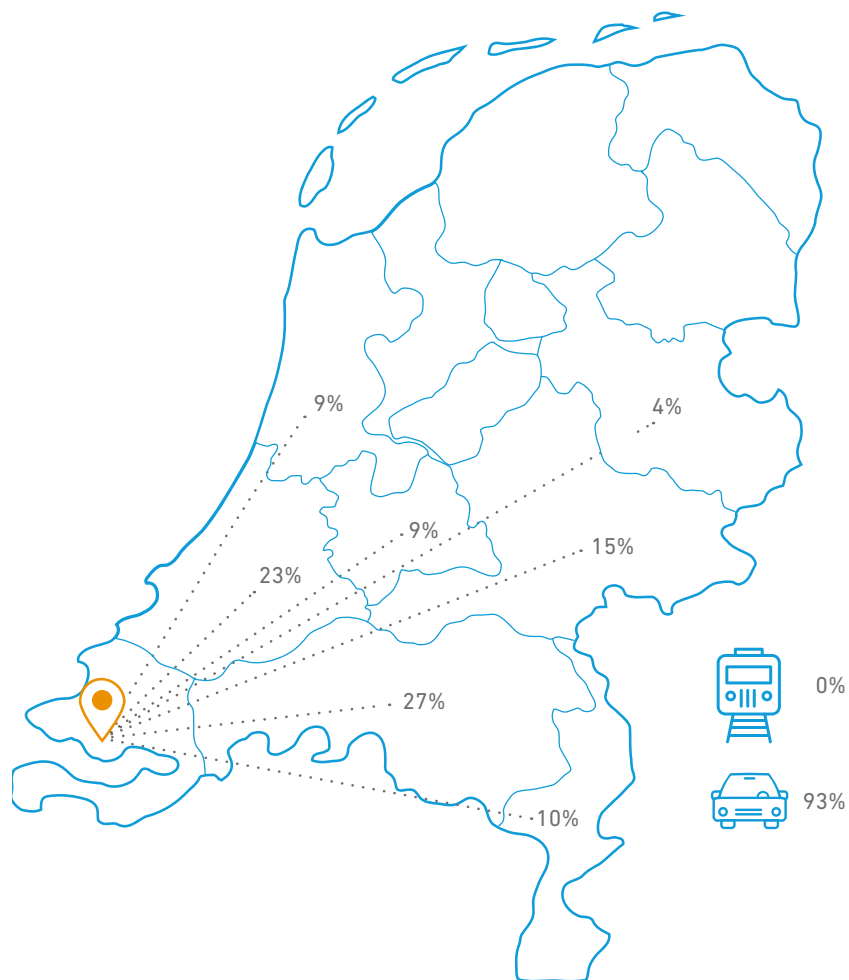

Land/regio van herkomst

BINNENLANDSE VERBLIJFSBEZOEKEN

Van de binnenlandse verblijfsbezoeken in Zeeland komt 4% van de bezoekers uit eigen provincie. De precieze verdeling onder andere Nederlandse provincies wordt getoond in figuur 1.

Figuur 1 – Herkomst Nederlandse verblijfsbezoekers

Op te maken uit de figuur is dat de verblijfsbezoekers voornamelijk uit nabijgelegen provincies komen. Provincies Groningen, Friesland, Drenthe en Flevoland leveren dusdanig weinig verblijfsbezoekers dat zij niet meegenomen zijn in de kaart, gezamenlijk komen zij op slechts 2% van het totaal.

Van het totaal aantal bezoekers komt 93% met de auto naar Zeeland en – opvallend genoeg – 0% met de trein. Dat er zo weinig bezoekers met de trein naar de provincie komen kan aan een variatie van factoren liggen en is dus lastig te duiden. Wel is het, omdat landelijk gemiddeld 10% van de binnenlandse verblijfsbezoekers met de trein gaat, een opvallende statistiek te noemen.

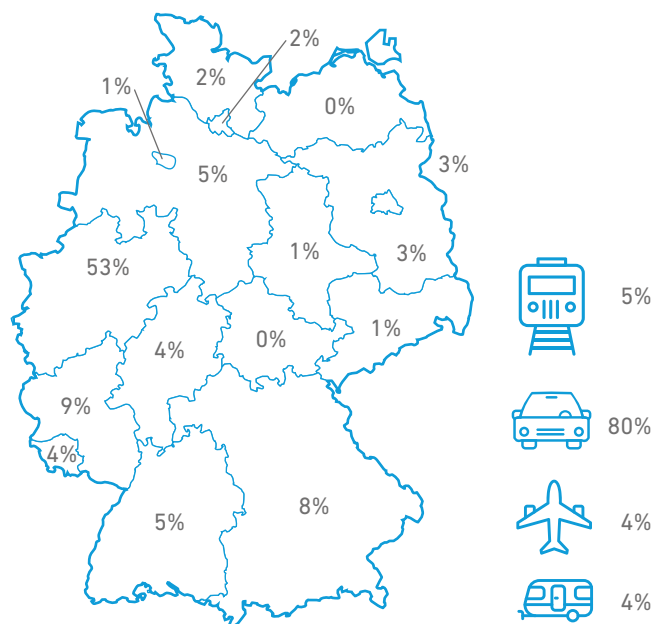
Ten opzichte van het landelijk gemiddelde is voornamelijk Noord-Brabant met 27% in Zeeland een opvallend grote herkomstmarkt. Landelijk heeft de Brabantse verblijfsbezoeker namelijk een aandeel van 13% van het totaal. Voor de bezoekers uit Noord-Holland is Zeeland echter minder populair, zij vormden slechts 9% van de totale binnenlandse verblijfsbezoekers in Zeeland. Nationaal had de Noord-Hollandse verblijfsbezoeker een aandeel van 17% in het aantal verblijfsbezoeken.

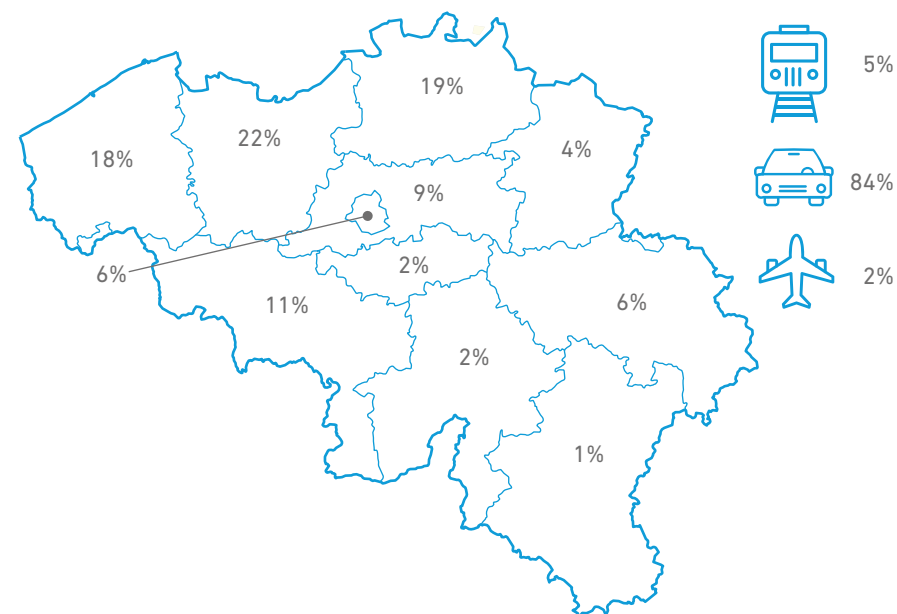
BUITENLANDSE VERBLIJFSBEZOEKEN

De buitenlandse verblijfsbezoeken komen voor het grootste deel uit België en Duitsland, waarbij de cijfers per provincie/deelstaat in de figuren zijn toegelicht. Van de Belgische verblijfsbezoekers (figuur 2) komt het overgrote deel uit de grens- en westelijke provincies. Hierbij hebben Antwerpen, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen een gezamenlijk aandeel van 59%. De Franstalige provincies hebben een aandeel van 22%, waarvan de helft uit Henegouwen, in het totaal aantal verblijfsbezoeken in Zeeland. Echter lijkt er voornamelijk een verschil te zitten in de ligging van de provincies. De zuidelijke en oostelijke provincies van België leveren de kleinste bezoekersaantallen. Vanuit de Belgische provincies komt het overgrote deel met de auto. Een klein deel komt met de trein naar de provincie Zeeland en er zijn zelfs Belgische verblijfsbezoekers die met het vliegtuig afreizen naar Nederland voor een verblijf in Zeeland.

Figuur 3 – Herkomst Duitse verblijfsbezoekers

Figuur 2 – Herkomst Belgische verblijfsbezoekers

Voor de Duitse verblijfsbezoeker (figuur 3) komt het overgrote deel uit de westelijke deelstaten, waarvan voornamelijk Nordrhein-Westfalen. Ook voor de Duitse bezoekers geldt dat voornamelijk de grensprovincies (en Bayern met 8%) de belangrijkste herkomstregio's zijn. Duitse verblijfsbezoekers reizen voornamelijk naar Zeeland met de auto. Verder waren de trein, vliegtuig en auto met caravan ook populaire vervoersmiddelen voor de Duitse verblijfsbezoekers.

Belgische en Duitse verblijfsbezoekers kiezen in kleine getallen wel voor de trein als vervoersoptie naar Zeeland, terwijl Nederlandse verblijfsbezoekers dat niet doen en massaal voor eigen auto kiezen. Van de Duitse en Belgische verblijfsbezoekers gaf 60% aan bereid te zijn langer te reizen bij gebruik van een duurzaam vervoersmiddel. Nederlandse verblijfsbezoekers zijn deze stelling niet voorgelegd.

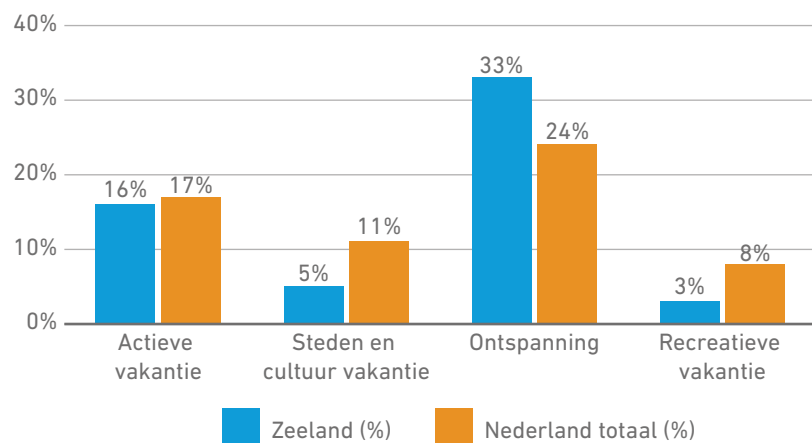

Bezoekersmotief

NEDERLANDSE VERBLIJFSBEZOEKER

De Nederlandse verblijfsbezoeker in Zeeland bezoekt de provincie met verschillende hoofdmotieven. Dit varieert ook ten opzichte van andere bestemmingsprovincies. Zeeland is ten opzichte van het landelijk gemiddelde voornamelijk populair bij ontspanning als hoofdmotief. Ontspanning was voor 33% van de verblijfsbezoekers in Zeeland het hoofdmotief voor het invullen van de vakantieperiode, terwijl het landelijk gemiddelde 24% bedroeg.

Figuur 4 – Hoofdmotieven vakantie

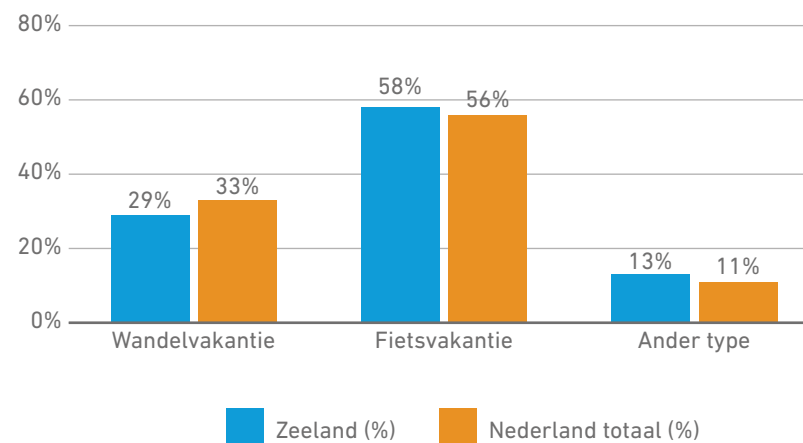

* Het CBS definieert recreatief als alle activiteiten die iemand voor zijn plezier onderneemt (Centraal Bureau voor de Statistiek, z.d.).

Zeeland was echter minder populair als steden- en cultuurvakantie. Slechts 5% van de verblijfsbezoekers had dit als hoofdmotief, terwijl het landelijk gemiddelde 11% is.

Een populaire vorm van vakantie – zowel nationaal als in Zeeland – is een actieve vakantie. 16% van de Nederlandse verblijfsbezoekers ging op een actieve vakantie naar Zeeland, dit waren er ongeveer 155.000.

Figuur 5 – Soort actieve vakantie

BUITENLANDSE VERBLIJFSBEZOEKER

Vanuit de buitenlandse verblijfsbezoeken is vakantie/recreatief in 82% van de gevallen het hoofdmotief. De Duitsers (87%) en Belgen (85%) spannen hierbij de kroon.

Belgische bezoeker

Van de Belgische verblijfsbezoekers was een bezoek aan familie, vrienden of kennissen voornamelijk populair voor bezoekers uit West-Vlaanderen met 31% van het totaal, terwijl zij maar 18% van het totaal aantal Belgische bezoekers bevatten. De Belgische verblijfsbezoeker gaat in de meeste gevallen op vakantie om te relaxen, uitrusten en onthaasten (55%). Echter kiest 9% van de Belgische bezoekers voor winkelen als hoofdmotief, wat een stuk meer is dan de 3% Duitse bezoekers die dit als belangrijkste reismotief aangaven.

Duitse bezoeker

Voor de Duitse verblijfsbezoeker komt het overgrote deel uit Nordrhein-Westfalen. In totaal kwam 56% van de bezoekers uit deze regio naar Zeeland met vakantie/recreatieve doeleinden. Voor de Duitse verblijfsbezoeker was de vakantie in de meeste gevallen (50%) gericht op relaxen, uitrusten en onthaasten. Echter kiest 21% van de Duitse verblijfsbezoekers voor ontsnappen aan eigen omgeving als hoofdmotief. Wat significant meer is dan de Belgische verblijfsbezoeker (8%).

Overige opvallende percentages zijn dat 40% van de Franse bezoekers een bezoek aan familie, vrienden en kennissen als hoofdmotief heeft en 24% van de Amerikaanse bezoekers voor zaken naar Zeeland afreist.

Bezoekersprofiel

NEDERLANDSE BEZOEKERS: EEN OVERZICHT

De Nederlandse verblijfsbezoekers komen in diverse groepen en aantallen naar Zeeland. Het grootste bezoekersaandeel (41%) betreft groepen van twee personen, waarbij het grootste deel stellen zonder kinderen is. Ook de groep volwassene(n) met minderjarig(e) kind(eren) bezoekt Zeeland in significante aantallen, zij bedragen 39% van het totaal aantal verblijfsbezoekers. Dit betekent niet direct dat het om complete gezinnen gaat. Als er naar groepsomvang in plaats van groepssamenstelling gekeken wordt, valt op dat de groepsomvang veel diverser is dan de groepssamenstelling. In totaal kwam 27% van de bezoekers met 5 personen of meer, waarvan 15% zelfs met 8 personen of meer.

LEEFTIJDVERDELING

Zeeland trekt binnen Nederland een relatief oudere leeftijdsgroep. 32% van de Nederlandse verblijfsbezoekers in Zeeland is 65 jaar of ouder. Vergelijken met de rest van Nederland is dit een hoog aandeel, van alle binnenlandse vakanties wordt 25% ondernomen door 65-plussers. Bij de Duitse en Belgische verblijfsbezoekers in Zeeland is de gemiddelde leeftijd lager.

Tabel 2 – Leeftijdverdeling verblijfsbezoekers naar herkomstland in Zeeland

Nederland	Duitsland	België
15-35 jaar (22%)	18-34 jaar (24%)	18-34 jaar (29%)
35-45 jaar (12%)	35-49 jaar (33%)	35-49 jaar (25%)
45-65 jaar (34%)	50-65 jaar (33%)	50-65 jaar (39%)
65 jaar en ouder (32%)	66 jaar en ouder (9%)	66 jaar en ouder (8%)

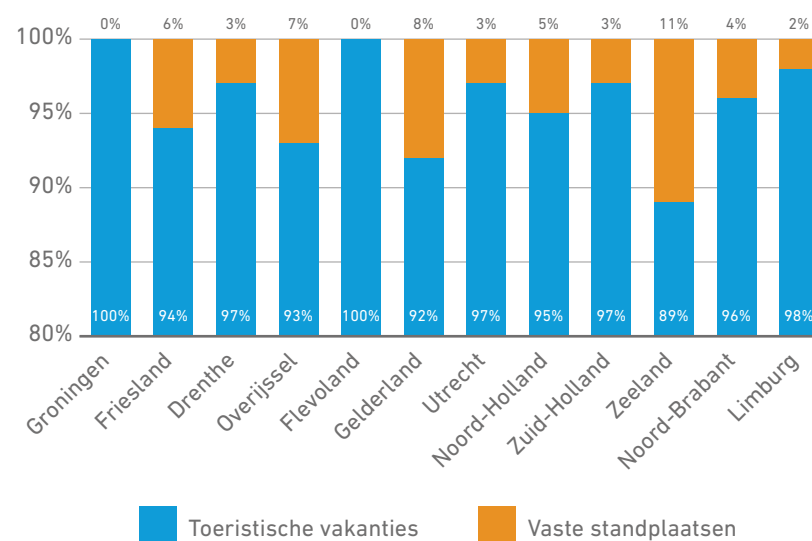
BOEGGEDRAG

De Nederlandse verblijfsbezoeker boekt 61% van de bezoeken, zowel nationaal als in Zeeland, via internet. Vijftien procent van de verblijfsbezoekers kiest ervoor zonder boeking naar de provincie af te reizen. Deze reizen worden voornamelijk ondernomen met eigen auto, slechts 7% van het totaal aantal Nederlandse bezoekers kiest voor een ander vervoersmiddel.

ACCOMMODATIETYPES

Van het totaalaantal verblijfsbezoekers heeft 11% een vaste standplaats of eigen onderkomen in de provincie. Dit is meer dan andere Nederlandse provincies. Zonder deze 11% blijven er bijna een miljoen vakanties over. Deze vakanties zijn op te delen in verschillende accommodaties, waarbij een vakantiehuis, stacaravan of appartement met 49% bijna de helft van het totaal betreft. Ook dit is aanzienlijk meer dan het gemiddelde van het totaal aantal Nederlandse verblijfsbezoeken in Nederland, wat 38% is.

Figuur 6 – Vaste standplaatsen en toeristische vakanties door Nederlandse bezoekers in Nederland.

Driekwart van de Amerikaanse bezoekers boekte een hotel/pensioen, terwijl onder Engelsen een Bed & Breakfast (27%) opvallend populair was ten opzichte van andere belangrijke herkomstmarkten.

BUITENLANDSE BEZOEKERS: EEN OVERZICHT

Belgische en Duitse bezoekers gaan met gemiddeld 2,9 personen naar Zeeland. Echter valt er hier onderscheid te maken tussen de leeftijdscategorieën. De respondenten die behoorden tot de categorie 50+, hadden een gemiddelde groepsgrootte van 2,4 personen, terwijl de groep 18-34 jaar oud een gemiddelde grootte had van 3,4 personen.

Leeftijdverdeling

Van de bezoeken hebben Duitse bezoekers in 80% en Belgen in 72% van de gevallen een partner mee binnen het reisgezelschap. Ook dit was meer (88%) onder de 50+ respondenten en minder (61%) onder de respondenten tussen de 18 en 34 jaar. Bovendien levert de Belgische verblijfsbezoeker relatief meer bezoekers uit oudere generaties. 47% van de Belgische verblijfsbezoekers waren ouder dan 50, terwijl dit voor Duitse bezoekers 42% is.

Accommodatietypes en -aantallen

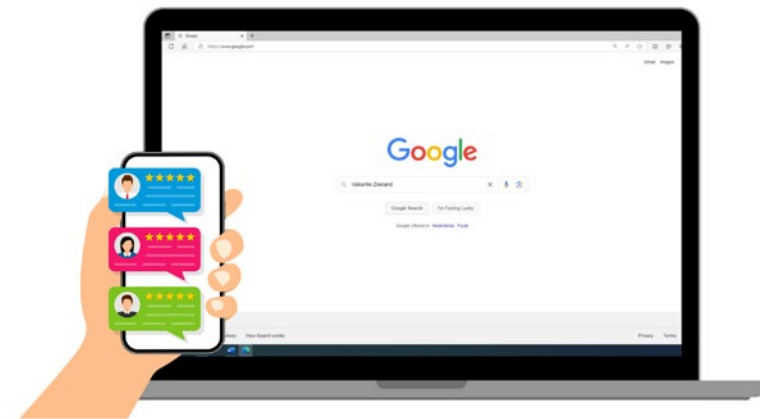
Met betrekking tot de typen en aantallen accommodaties worden er gemiddeld 1,3 accommodaties geboekt tijdens een verblijf aan Zeeland door buitenlandse bezoekers. De twee belangrijkste buitenlandse herkomstmarkten, Duitsers en Belgen, maakten van hetzelfde aantal of minder accommodaties gebruik dan dat. Duitsers boekten gemiddeld 1,3 accommodaties en Belgen 1,1. De meeste accommodaties werden geboekt door verblijfsbezoekers die voor zaken naar Zeeland reisden, zij boekten gemiddeld 2 accommodaties per bezoeker.

Het type accommodatie dat het meest geboekt wordt zijn hotels/pensions. Vooral Belgen (45%) boekten deze erg vaak. Duitse bezoekers minder (30%) maar die maakten daarentegen weer meer gebruik van campings (19%) ten opzichte van Belgische bezoekers (9%).

Boekgedrag

Informatiebronnen die door de Duitse en Belgische verblijfsbezoeker veel gebruikt worden zijn voornamelijk zoekmachines en de meningen van vrienden/familie/kennissen/collega's. De Duitse verblijfsbezoeker gebruikt gemiddeld 2,1 bronnen voorafgaand aan een bezoek en de Belgische verblijfsbezoeker 1,8. Binnen deze bronnen zijn recensies van eerdere bezoekers een belangrijk

aspect. 82% van de Belgische bezoekers gaf aan deze mee te nemen in de uiteindelijke keuze en 11% zegt dat het zelfs een cruciaal aspect is van het boekingsproces. Voor Duitsers is dit minder het geval, waarbij 22% van de bezoekers aangaf zich niet te laten beïnvloeden door recensies en 67% aangaf het mee te nemen in een besluit.

Vorm van recreatie

BINNENLANDSE VERBLIJFSBEZOEKERS

De Nederlandse verblijfsbezoeker kiest in 16% van de gevallen voor een actieve vakantie in Zeeland. Binnen actieve vakanties kan er nog onderscheid gemaakt worden tussen verschillende hoofdactiviteiten. In het geval van de provincie Zeeland kiest 58% ervoor een fietsvakantie te maken en 29% kiest voor een wandelvakantie. Gezamenlijk zijn dit ongeveer 135 duizend verblijfsbezoekers die voor routegebonden activiteiten kiezen als hoofdthema van de vakantie.

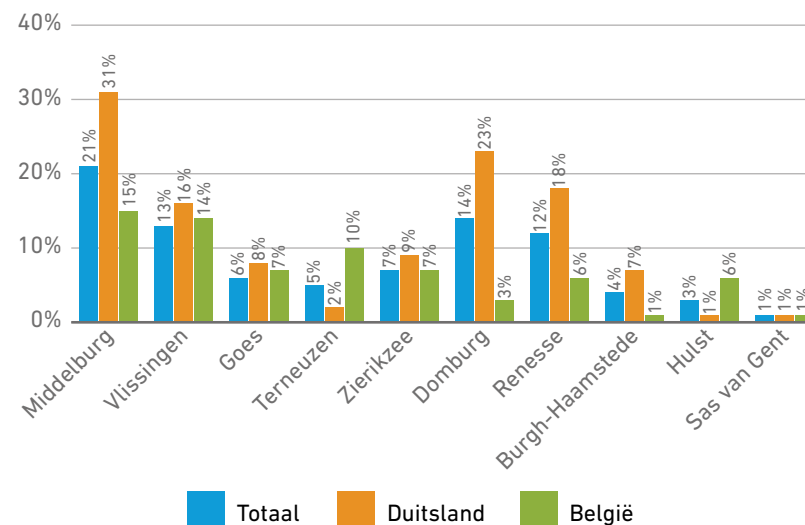
Binnen een recreatieve vakantie zijn Nederlandse verblijfsbezoekers gevraagd een top drie op te stellen. Deze top drie bestaat uit (3) culinaire activiteiten, (2) shoppen en (1) 'anders'. Het onderzoek specificeert niet welke antwoorden er onder 'anders' gegeven zijn. Deze rangorde voor provincie Zeeland is hetzelfde als de rangorde voor het totaal van verblijfsbezoeken in Nederland.

BUITENLANDSE VERBLIJFSBEZOEKERS

In de vragenlijst werden voor elke provincie tien steden en dorpen voorgelegd met de vraag of de respondenten deze hadden bezocht, waarvan een opsomming te zien is in figuur 7. Gemiddeld bezochten Duitse bezoekers 2,4 van deze locaties tijdens het bezoek en Belgen 2,0.

Ook nam het onderzoek mee hoeveel en welke activiteiten er ondernomen waren. Duitse verblijfsbezoekers ondernemen gemiddeld 4,8 activiteiten tijdens de vakantie – waarvan 2,6 (55%) in de plaats waar zij verbleven -, wat erg dichtbij het algehele gemiddelde ligt van 4,7. Belgische verblijfsbezoekers ondernemen daarentegen relatief minder, met gemiddeld 3,8 activiteiten – waarvan 2,3 (59%) in de plaats van verblijf - per bezoek.

Figuur 7 – Bezochte steden en dorpen in Zeeland

Figuur 7 toont hoe de tien Zeeuwse steden en dorpen meegenomen in het OIT worden bezocht door de Belgische en Duitse verblijfsbezoekers, afgezet tegen het totaal van buitenlandse bezoekers in Zeeland. Deze worden hieronder per bezoekersgroep toegelicht. Belangrijke kanttekening is dat bezoekers dus ook andere steden bezocht kunnen hebben. Hoewel dit niet in de grafiek hierboven is vermeld, zijn deze bezoeken wel meegenomen in het gemiddeld aantal bezochte steden of dorpen.

DUITSE BEZOEKER

Onder de Duitse bezoekers geeft 33% aan een stad of dorp bezocht te hebben tijdens het bezoek. Hierbij waren Middelburg (31%), Domburg (23%) en Renesse (18%) de drie populairste plaatsen. Ook geeft 60% van de Duitse bezoekers aan tijdens de vakantie een bezoek aan het strand/duinen te ondernemen en 26% van de Duitse verblijfsbezoekers zwemt tijdens de vakantie. Andere noemenswaardige activiteiten voor de Duitse verblijfsbezoeker zijn fietsen (44%) en wandelen in de natuur (42%), maar ook op het terras zitten (35%) en uiteten (44%) werden veel gedaan.

De belangrijkste activiteit tijdens de vakantie is voor 41% van de Duitse verblijfsbezoekers het bezoek aan het strand en voor 10% het wandelen in de natuur. Van de bezoekers die een natuurgebied bezochten tijdens het verblijf, bezocht 24% de Oosterschelde.

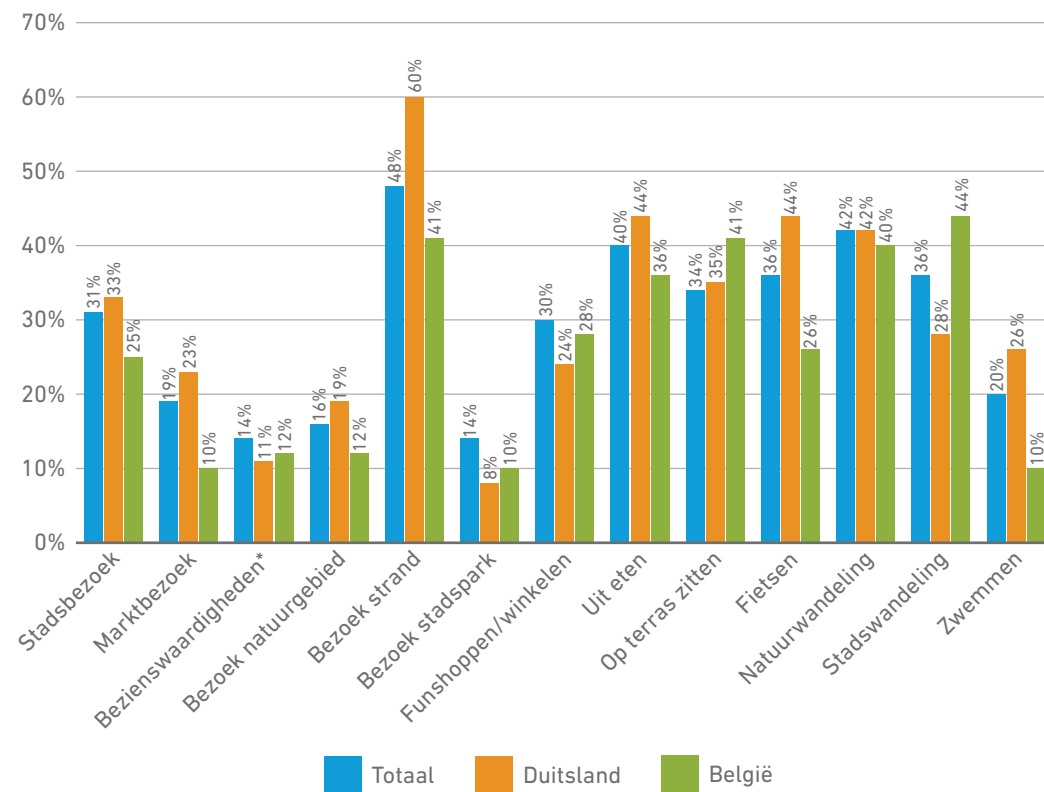
BELGISCHE BEZOEKER

Onder de Belgische verblijfsbezoeker geeft 25% aan een stad of dorp bezocht te hebben tijdens het bezoek aan Zeeland. Van de dorpen en steden die zijn voorgelegd, zijn Middelburg (15%), Vlissingen (14%) en Terneuzen (10%) het populairst. Belgen ondernemen echter opvallend veel stadswandelingen (44%), maar bezoeken het strand minder vaak dan de Duitse verblijfsbezoeker (41%). Ook gaat de Belgische verblijfsbezoeker minder vaak fietsen (26%). Wel was de horeca van belang, want 41% maakte gebruik van een terras en 36% ging uiteten.

Voor de Belgische verblijfsbezoeker zijn een bezoek aan het strand (16%), het wandelen in de natuur (16%) en het fietsen (11%) de belangrijkste activiteiten. Van alle bezoekers die een natuurgebied bezoeken, bezoekt 25% de Oosterschelde. Figuur 8 toont de vergelijking tussen de twee bezoekersgroepen.

Figuur 8 – Ondernomen activiteiten tijdens bezoek

* Totaal bezoek bezienswaardigheden met betrekking tot cultuur en historie.

Zoals te zien in de tabel bezoekt de Duitse verblijfsbezoeker vrijwel alles bovengemiddeld, met uitzondering van funshoppen en bezoeken aan bezienswaardigheden en stadsparken. De Belgische verblijfsbezoeker is daarentegen veel minder geïnteresseerd in fietsen en zwemmen als activiteit.

OPSOMMING OPMERKELIJKE CIJFERS

- Het strand is het populairst onder 50-plussers (62%).
- Per leeftijdscategorie worden de meeste activiteiten ondernomen door 35-49 jarigen en de minste door 50-plussers.
- Amerikaanse bezoekers ondernemen met een gemiddelde 7,4 de meeste activiteiten.
- Slechts 19% van de Franse en 12% van de Engelse bezoekers bezoeken het strand tijdens hun verblijf.
- Voor zakelijke bezoekers is Renesse met 14% de populairste onderzochte plaats om te bezoeken tijdens het verblijf, gevolgd door Sas van Gent met 11%.
- Waterrecreatie (zwemmen, watersport en boottochten) is het populairst onder 18-34 jarigen en het minst populair onder 50-plussers
- 50-plussers (2,7) en 35-49 jarigen (2,7) ondernemen gemiddeld meer activiteiten in de plaats van verblijf dan 18-34 jarigen (2,1).
- 18-34 jarigen maken aanzienlijk minder gebruik van horecagelegenheden dan oudere leeftijdsgroepen.

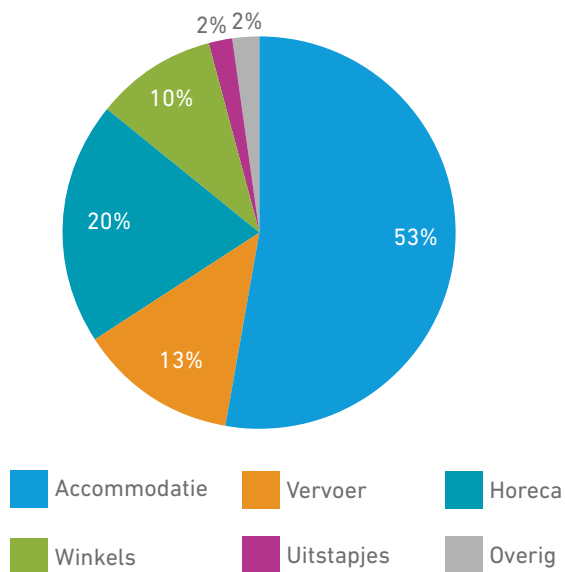
Economische impact

BESTEDINGEN NEDERLANDSE VERBLIJFSBEZOEKER

In totaal gaven Nederlanders ruim 4 miljard euro uit aan vakanties in eigen land tijdens de onderzoeksperiode, waarvan 338 miljoen euro in de provincie Zeeland. Gemiddeld besteedt een verblijfsbezoeker € 313 per persoon tijdens de vakantie in Zeeland, wat 28% meer dan het landelijk gemiddelde is.

Onderstaande figuur laat zien hoe dit bedrag per persoon verdeeld wordt en wat gemiddeld de grootste uitgaven zijn. Belangrijk om te noteren is wel dat deze uitgaven inclusief de uitgaven van vaste gasten zijn.

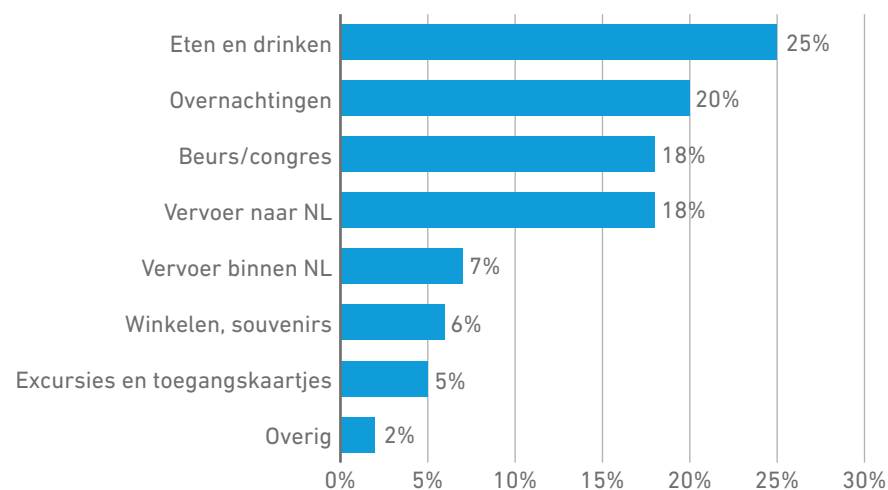
Figuur 9 – Bestedingsverdeling binnenlandse verblijfsbezoeker

BESTEDINGEN BUITENLANDSE VERBLIJFSBEZOEKER

De totale bestedingen van de buitenlandse verblijfsbezoekers in Zeeland zijn € 532,6 miljoen. De buitenlandse verblijfsbezoeker geeft gemiddeld € 565 uit per verblijf per persoon, waarbij het grootste deel opging aan eten en drinken. De precieze verdeling is te vinden in figuur 10.

Figuur 10 – Bestedingsverdeling buitenlandse verblijfsbezoeker

Duitse bezoekers geven bijna het dubbele uit ten opzichte van Belgische bezoekers. Duitse bezoekers geven per persoon € 605 uit en Belgische bezoekers € 380 per verblijf. Echter verblijft de Duitse verblijfsbezoeker gemiddeld ook langer dan de Belgische bezoeker. Onderstaande tabel geeft de bestedingen per dag en per vakantie weer. De verblijfsbezoekers van andere herkomstlanden zijn niet meegenomen door het lage aantal respondenten en dus de relatief lage betrouwbaarheid.

Tabel 3 – Bestedingen per herkomstland

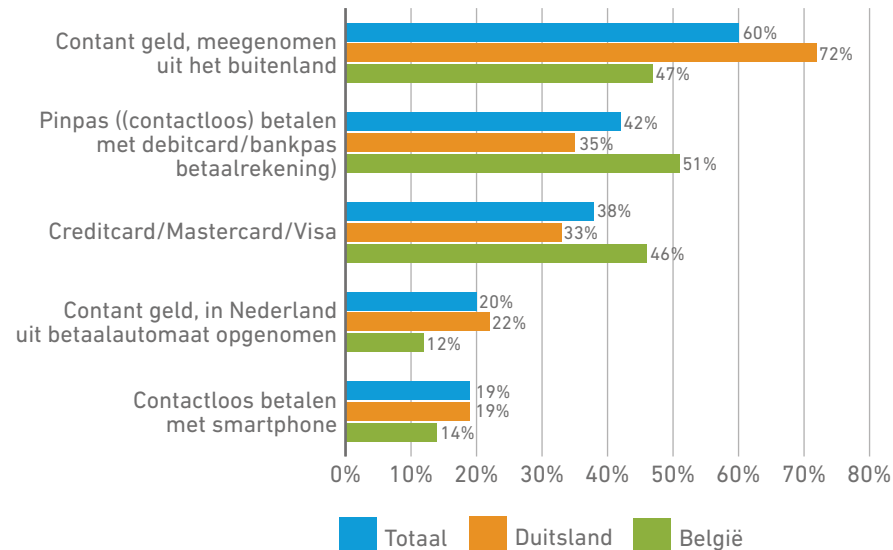
Land van herkomst	Besteding per vakantie	Verblijfsduur in nachten	Besteding per dag
Nederland	€ 313	5,7	€ 54,91
Duitsland	€ 605	6,8	€ 88,71
België	€ 380	4,4	€ 85,97
Totaal buitenlands	€ 565	6,1	€ 92,02

Hieruit valt op te maken dat de Duitse verblijfsbezoeker gemiddeld net iets meer uitgeeft dan de Belgische verblijfsbezoeker, maar beide verblijfsbezoekers geven minder uit dan het gemiddelde. De Nederlandse bezoeker geeft per dag gemiddeld het minst uit. Een belangrijke kanttekening voor de Nederlandse verblijfsbezoeker is dat dit de gehele groep - dus inclusief de vaste gasten - betreft. Deze groep geeft minder uit aan accommodatie en verblijft langer, dus zorgt daarmee voor een verlaging van het gemiddelde.

De gemiddelde besteding per dag van de totale groep buitenlandse bezoekers is hoger omdat voor deze groepen de vervoerskosten vaak veel hoger lagen. Zo gaven Amerikaanse verblijfsbezoekers gemiddeld veel meer uit aan de vlucht dan Belgische of Engelse bezoekers. Hierdoor is het gemiddelde relatief hoog.

Duitsers betalen voornamelijk (72%) met contant geld meegenomen uit het thuisland, terwijl Belgische bezoekers vaker met de pinpas (51%) of credit card (46%) betalen. Beide bezoekersgroepen gebruiken over het algemeen meer dan één betaalmethode. Dit staat verder vormgegeven in figuur 11.

Figuur 11 – Gebruikte betaalmethoden

Binnen het totaal zijn het voornamelijk de oudere leeftijdsgroepen (50 jaar en ouder) die relatief veel geld uitgeven. 50-plussers geven namelijk gemiddeld € 645 uit terwijl 18-34-jarigen gemiddeld € 506 uitgeven.

Met betrekking tot het reismotief zijn de recreatieve bezoekers degenen met het hoogste uitgavenpatroon. Gemiddeld geven zij € 587 uit, terwijl bezoekers die vrienden, familie of bekenden bezochten 'maar' € 411 uitgeven. Dit verschil zou te wijten kunnen zijn aan het verschil in accommodatiekosten, omdat sommigen van deze verblijfsbezoekers bij vrienden, familie of bekenden verblijven.

Zeeland ten opzichte van andere provincies

Het CBS Vakantieonderzoek geeft de data inzichtelijk op provincieniveau, waardoor Zeeland voor de binnenlandse verblijfsbezoeker goed vergeleken kan worden met andere provincies.

In totaal waren er 1,1 miljoen Nederlandse verblijfsbezoekers op vakantie in Zeeland tijdens de onderzoeksperiode. Dit was na Groningen, Flevoland en Utrecht het minste van alle bestemmingsprovincies, wat de provincie op een 9e plek zet. Echter, door het relatief hogere aantal overnachtingen per verblijfsbezoeker haalt Zeeland de provincies Zuid-Holland en Drenthe wat dit betreft in.

Het verblijfstoerisme in Zeeland scoort vergeleken met andere bestemmingen in Nederland qua aantallen niet zo hoog als bijvoorbeeld Noord-Holland of Friesland. Echter scoort de provincie bijvoorbeeld op de lengte van het verblijf, relatief hoog.

Zo verblijft de Nederlandse verblijfsbezoeker het langst in Zeeland van alle provincies, met Friesland op plek 2. In Zeeland wordt 0,6 vakantiedag meer verbleven dan in Friesland, in totaal 6,7 vakantiedagen per vakantie.

Ook zijn de uitgaven per vakantie in Zeeland hoger dan de rest van Nederland, echter is dit wel te wijten aan de vakantieduur. Als de uitgaven per dag gerekend worden, geven bezoekers gemiddeld € 47 uit. Voor Limburg (€ 54) en Noord-Holland (€ 51) is dit meer. Dit verschil kan meerdere redenen hebben, bijvoorbeeld doordat men in Limburg en Noord-Holland meer in hotels in de steden verblijft, terwijl in Zeeland meer wordt overnacht op campings en vakantieparken.

Vergeleken met de rest van Nederland, scoort Zeeland het laagst met betrekking tot steden- en cultuurvakanties. Slechts 5% van de verblijfsbezoekers in Zeeland heeft steden- en cultuurvakanties als hoofdmotief aangegeven. Koplopers op dit gebied zijn Groningen (21%) en Zuid-Holland (19%). Echter kiezen de meeste Nederlandse verblijfsbezoekers in Zeeland voor een ontspannende vakantie, zelfs 33%. Dit is het hoogste percentage van de Nederlandse provincies.

Ook wordt Zeeland procentueel door de meeste 55+ers bezocht, samen met Groningen. Zuid-Holland en Flevoland trekken procentueel de jongste doelgroep.

Er kan dus worden gesteld dat hoewel Zeeland een divers scala aan Nederlandse verblijfsbezoekers trekt, het voornamelijk aantrekkelijk is voor relatief lange vakanties met ontspannen als hoofddoel. Hoewel steden- en cultuurvakanties minder prominent aanwezig zijn, trekt de provincie een brede, maar relatief oude doelgroep. Het onderstreept de diversiteit en aantrekkelijkheid van Zeeland als toeristische bestemming.

Geraadpleegde bronnen

Centraal Bureau voor de Statistiek (2023). CBS *Vakantieonderzoek* (versie 1).

Centraal Bureau voor de Statistiek. (z.d.). Recreatieve activiteiten. Centraal Bureau Voor de Statistiek. <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen/recreatieve-activiteiten#:~:text=Alle%20activiteiten%20die%20iemand%20voor,gaan%2C%20winkelen%20voor%20het%20plezier>.

NBTC. (2023) *Onderzoek Inkomend Toerisme*. Landelijke Data Alliantie, van <https://www.landelijkedataalliantie.nl/nl/home/onderzoek-inkomend-toerisme-20212022>

Soeters, M., Evers, A. B. M., Ten Velde, Bloemberg, A., Fedorova, T., & Gelderman, C. (2022). De Landelijke Recreatie & Toerisme Standaard 2030. In Landelijke Data Alliantie. <https://www.landelijkedataalliantie.nl/nl/home/download/de-rt-standaard-2030.htm?disposition=inline>

Bijlage

Duiding definities

VERBLIJFSBEZOEKER/TOERIST

Een toerist is een bezoeker die één of meer nachten op de bestemming heeft doorgebracht. Het verschil tussen een dagbezoeker en toerist wordt dus bepaald door de overnachting (Landelijke Recreatie & Toerisme Standaard, 2022).

BEZOEKER

Een bezoeker is een reiziger, die een vakantie of trip maakt naar een bestemming buiten zijn of haar normale leefomgeving, voor niet meer dan een jaar en voor elk doel, als er tenminste geen sprake is van werkzaamheden voor en betaling door een eenheid in de te bezoeken bestemming. Bezoekers kunnen opgedeeld worden in dagbezoekers en toeristen (Landelijke Recreatie & Toerisme Standaard, 2022).

INKOMEND TOERISME

Bij het inkomend toerisme gaat het om alle dagtochten en vakanties/ trips van personen die niet wonen in het land of de regio van bestemming (land van referentie), en dus geen ingezetenen zijn van het bezochte land. Het perspectief van het ontvangende land is hierbij leidend (Landelijke Recreatie & Toerisme Standaard, 2022).

INTERN TOERISME

Dit betreft alle dagtochten en vakanties/ trips van buitenlandse (inkomend) en binnenlandse bezoekers die in een bepaald land (of regio) plaatsvinden (Landelijke Recreatie & Toerisme Standaard, 2022).

BINNENLANDS TOERISME

Het binnenlands toerisme betreft alle dagtochten en vakanties/ trips die bezoekers in hun eigen land of eigen regio doorbrengen. Herkomst: eigen land/regio/plaats; bestemming: eigen land/regio/plaats (Landelijke Recreatie & Toerisme Standaard, 2022).

**KENNISCENTRUM
KUSTTOERISME**